

[Nathalie Lind.]

Men så citerede ministeren ikke helt til bunds, for i skrivelsen står, at hvad angår eventuelle problemer for sygehusvæsenet, skal bemærkes, at ventetiden for andre patientindlæggelser kan befrygtes forøget, såfremt antallet af svangerskabsafbrydelser forøges væsentligt, og det er det sidste, som jeg mener at samtlige ekspertudtalelser har godtgjort for os.

(Kort bemærkning).

Falk Hansen: Det er hr. Thestrup, som med sit sidste indlæg kalder mig herop. Jeg skal ikke vende tilbage til det, hr. Thestrup sagde før, selv om der var visse ting, jeg kunne have tænkt mig at sige noget om, men jeg vil gøre opmærksom på, at når hr. Thestrup siger til den nuværende justitsminister, at når man valgte 38 år, var det, fordi dér gav mødrehjælpen i praksis tilladelse, så skal jeg kun minde om, at man dengang meget nøje undersøgte, hvordan tilladelsesprocenterne lå på 35, 36, 37, 38 år, og der var så forsvindende lille forskel, så jeg tror ikke, det så meget var det, der var begrundelsen for de 38 år. Det var en tilfældighed, og så var det måske det, som den daværende regering kunne blive enig om, og det var måske også tilfældigt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, og §§ 2-7
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes med 84 stemmer mod 62; 12 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§§ 8 og 9 og ændringsforslag nr. 3
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4
forkastedes med 98 stemmer mod 47; 15 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 5
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6
vedtoges med 78 stemmer mod 67; 16 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 10 med de foretagne ændringer og §§ 11-16
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7
vedtoges med 78 stemmer mod 20; 63 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 17, således ændret, og § 18
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Ønskes der fornyet udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går lovforslaget direkte til tredje behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om midlertidigt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister samt om midlertidig forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold.

(Lovforslaget (nr. 227) findes i tillæg A. sp. 6003, fremsættelsen i tidenden sp. 6167).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Tastesen: Når overenskomstforhandlingerne på arbejdsmarkedet er overstået, er der tradition for, at ydelserne til folke-, invalide- og enkepensionister forhøjes. Det samme gør sig gældende, for så vidt angår hjælp til underhold efter forsorgsloven og enkepensionsloven.

For pensionisternes vedkommende bruges den fremgangsmåde, at der ydes et midlertidigt tillæg for det første år fra den 1. april 1973 til den 31. marts 1974. Efter dette tidspunkt indregnes beløbene i grundsatserne sammen med de forhøjelser, der vil blive stillet forslag om til næste finansår. Den maksimale grænse for trangsbestemt hjælp vil blive forhøjet tilsvarende.

[Tastesen.]

Det resultat, man er nået frem til, en forhøjelse på 5,8 pct. over en 2-årig periode for pensionistægteparrene, må siges at være tilfredsstillende, når det samtidig tages i betragtning, at dyrtidsstigningerne på sædvanlig vis vil komme til udbetaling. Når de enlige pensionister kun opnår en samlet forhøjelse på 3,9 pct., har det sammenhæng med, at de pågældende i modsætning til pensionistægteparrene ikke kommer til at betale skat af pensionsforhøjelsen.

Socialdemokratiet kan give sin tilslutning til den ajourføring af pensionerne i opadgående retning, der her er tale om, ikke mindst fordi det resultat, man har opnået, er en følge af forhandlingerne med Folkepensionisternes og Invalidepensionisternes Kontaktudvalg. Vi synes, det er værdifuldt, at der i lovgivningen er fastsat bestemmelser om, at forhandlinger skal finde sted med dette kontaktudvalg, før lovforslag fremsættes her i folketinget. Det er med til at øge tillidsforholdet mellem pensionistgrupperne på den ene side og regeringen og folketinget på den anden side.

Jeg er overbevist om, at vi kan øge tillidsforholdet endnu mere, hvis vi kan finde frem til et system, hvor den skattefri bundgrænse kommer til at svare til, hvad et ægtepar får udbetalt i folkepensionens grundbeløb plus pensionstillægget. Jeg er selvfølgelig helt opmærksom på, at dette problem skal løses i sammenhæng med de bestræbelser, der på forskellig vis er under forberedelse, men jeg tror, det vil føles som en stor administrativ lettelse, hvis vi kan frigøre de store pensionistgrupper, der ikke har indtægter ud over folkepension og pensionstillæg, for skatteberegning og kontrol.

Men vigtigst i denne omgang for socialdemokratiet er, at pensionisterne nu får en tiltrængt forhøjelse, så deres levestandard ikke forringes i forhold til den øvrige del af befolkningen.

Simonsen: Ministerens lovforslag om velstandsregulering af pensionerne er, som hr. Tastesen nævnte, noget tilbagevendende efter afslutningen af hver overenskomstforhandling, og vi er naturligvis i den konservative folketingsgruppe enige i at følge denne linje som hidtil, men må dog endnu en gang beklage, at der ikke findes et lidt

mere håndgribeligt beregningsgrundlag for, hvordan man i en sådan situation skal velstandsregulere pensionerne. Mangelen på dette gør det unægtelig lidt vanskeligt helt at overskue, på hvilket grundlag ministeren har fundet frem til 250 mill. kr. og senere 450 mill. kr. Jeg håber derfor, at vi under udvalgsarbejdet kan få en nærmere analyse af de faktorer, der har ligget til grund for beregningen og for forhandlingerne med kontaktudvalget, således at vi i højere grad kan se, hvad tallene egentlig dækker.

Hvad angår selve fordelingen, skal jeg ikke gå nærmere ind i lovforslagets detaljer her; hr. Tastesen har allerede resumeret det. Men det skinner unægtelig lidt i øjnene, at enlige får mindre, end samgifte pensionister hver især får.

Jeg forstår godt ministerens motivering, og det er sikkert også en rigtig måde at løse det på. Men når jeg nævner det her, er det for at understrege, at her ser vi endnu en gang det vældige problem i samspillet mellem beskatningen og ydelseernes højde. Når man nu engang har det princip i pensionslovgivningen, at man får lidt mere som enlig end som samgift pensionist, er det lidt paradoksalt, at vi nu ved en forhøjelse skal give mest til de samgifte og mindre til den enlige. Men jeg forstår vel, at det er skattelovgivningen, der er baggrunden for det, og at det reelt set, som jeg sagde før, nok er i orden.

Jeg skal ikke gå ind på de fremtidige planer, som hr. Tastesen berørte, men bare give udtryk for, at også vi har en meget stor interesse i at få problemerne om samspillet mellem skatter og ydelseernes højde løst. Det lykkes selvfølgelig ikke under behandlingen af dette lovforslag, men lad os håbe, at vi i hvert fald i løbet af næste folketingssamling kan nå så langt, at vi kan få bund i alle de problemer.

Vi er som sagt positive over for selve intentionerne i det lovforslag, regeringen har lagt frem her, men vi vil gerne under udvalgsarbejdet have mere detaljerede oplysninger om selve beregningsgrundlaget.

Nathalie Lind: Som de tidligere ordførere har nævnt, er det en tilbagevendende begivenhed, at vi skal regulere pensionerne efter overenskomstforhandlingerne. Det lovforslag, ministeren har fremsat, lyder på, at der i løbet af dette og næste finansår skal

[Nathalie Lind.]

ske en stigning på i alt 3,8 pct. for ægtefæller, og det vil, når forhøjelserne helt er slået igennem, koste staten omkring 450 mill. kr. om året.

Mine bemærkninger skal også på grund af tidspunktet være kortvarige. Det vil jeg ikke absolut love at de bliver i udvalget, selv om jeg hurtigt skal komme med spørgsmål. Det afgørende for os er at få nærmere oplysninger om, hvordan dækningsprocenten har udviklet sig. Det har vi sagt tidligere, når vi har arbejdet med disse ting. Det fremgår også af venstres og de radikales spareplan, at det er det, der er tilovers, når skat m. v. er betalt, sammenligningen mellem pensionen, beregnet på denne måde, og arbejds lønnen, som vi interesserer os for. Vurderet på denne måde ved vi, at dækningsprocenten for 1970 var kommet op på over 60, og siden da har regeringen givet de yderligere 300 mill. kr., vi før har haft megen diskussion om.

Vi vil, når vi får disse oplysninger, kunne foretage den endelige vurdering og tage endelig stilling til, om den procentvise stigning og den fordeling af beløbene, der er foreslået, er rimeligt.

Jeg har en enkelt ting til, jeg ønsker oplyst: hvordan påvirker disse stigninger boligsikringsordningen? Pensionisterne skulle jo nødig have penge med hjemmefra for at få denne forhøjelse. Jeg har ikke så meget overblik over det, at jeg på stående fod kan vurdere, om det spiller ind; men det er i hvert fald en ting, vi må have fuld klarhed over, inden vi lægger os fast på noget endeligt tal.

Endelig har jeg et ønske, som jeg ikke ved om jeg kan få opfyldt. Jeg ville ønske, at det var muligt for ministeren eller andre at få gjort pensionisterne klar over, hvad det egentlig er, der sker på pensionsområderne i disse måneder. Vi sidder med et andet lovforslag, hvorved vi nedsætter pensionerne lidt, og her forhøjer vi dem lidt. Der ligger også et indviklet skatteforslag til behandling. Hvis man kunne finde frem til en samlet redegørelse for disse ting, tror jeg det ville være uhyre gavnligt. Jeg forstår glimrende, at mange pensionister kan være noget usikre med hensyn til, hvad der sker, og jeg tror, det var værd at ofre lidt information på dem og virkelig prøve at få klar-

gjort grunden til, at det ene går ned og det andet op.

Jeg kan tilsige en interesseret udvalgsbehandling, og vi vil så ved anden behandling komme nærmere ind på spørgsmålene, når vi har set de fornødne beregninger.

Valbak: Mit parti har snart i mange år talt for, at vi skulle se at få tilvejebragt en automatisk regulering af pensionerne. Problemet har imidlertid altid været at finde frem til den automatisk virkende mekanisme, som duer. Der er vist efterhånden skabt en vis, om ikke udtalt enighed her i folketinget om, at det vil være bedst, om vi kunne få stablet et reguleringsgrundlag på benene og så blive enige om den nøgle, vi vil anvende.

Spørgsmålet om indførelse af den automatiske regulering optog folketingets socialudvalg en hel del, da vi efter arbejdsoverenskomsterne i 1971 ligesom nu havde forslag om velstandsregulering af pensionerne til behandling. Den daværende socialminister oplyste dengang, at det fornødne kildekattemateriale som grundlag for en automatisk regulering tidligst kunne foreligge i 1973. Vi har nu 1973, og jeg synes derfor, der er anledning til lige at bringe sagen frem med et spørgsmål til ministeren: hvordan tegner denne sag sig netop nu?

I mangel af en vedtaget og gennemført automatisk regulering havde vi i 1969 og særlig i 1971 en ret hed debat om det reguleringsgrundlag, den daværende regering anvendte. Man foreslog en regulering, hvor det var fremgangen i de erhvervsaktives disponible indkomster, man nærmede sig som beregningsgrundlag. Dette synspunkt blev anfægtet af den daværende opposition. Den mente, at man burde fortsætte med at beregne på grundlag af lønudviklingen uden at tage hensyn til forskel i skattetryk og forskelle i andre merudgifter, som erhvervsaktive lønmodtagere har.

Mit parti hævder i dag som før, at der skal finde en velstandsregulering sted, og at denne regulering principielt skal sættes i forhold til udviklingen i disponible indkomster. Der foreligger ikke fra ministeren oplysninger om beregningsgrundlaget. Det er derfor ikke muligt at tage endelig stilling til det lovforslag, som nu ligger på bordet, men ser man på de lønforhøjelser, som er givet

[Valbak.]

på arbejdsmarkedet, og på de procentforhøjelser, som ministeren foreslår til pensionisterne, har jeg en vis forhåndsformodning om, at vi kan tilslutte os regeringsforslaget.

Når vi ser tallene i udvalget, vil det naturligtvis vise sig, om forhåndsformodningen slår til helt ud til det sidste punktum, om jeg så må sige.

Nu har jeg set, at der er kommet en plan for socialudvalgets møder i denne uge, og af den fremgår, at vi på torsdag skal gennemgå dette lovforslag, sådan som man plejer, når man første gang ser det i udvalget, men samtidig have samråd med ministeren om det med henblik på hurtigt at skrive betænkning. Jeg har ikke noget imod at bidrage til, at vi får sagen hurtigt gennemarbejdet og behandlet på den måde, som man lægger op til. Men jeg ville tro, at det ville fremme sagen, om ministeren inden torsdag sørger for, at vi får beregningsgrundlaget tilstillet, sådan at vi kan drøfte det på torsdag og efter intentionerne gjort sagen færdig.

Slår vore forventninger til, mener jeg, at vi for så vidt nu står midt i en politisk begivenhed, for så er den hvert andet år tilbagevendende strid om grundlaget for pensionernes velstandsregulering ved at være slut, og det vil jeg betragte som en glædelig politisk begivenhed.

Kurt Brauer: Disse tilbagevendende reguleringer bliver normalt modtaget venligt af folketingets partier, hvad også rimeligt er. Ministeriet har for år tilbage fået pålagt at gennemføre forhandlinger med pensionistorganisationerne, inden reguleringer finder sted, og det afspejles også i lovforslagets bemærkninger, at sådanne forhandlinger har fundet sted. Men man spørger sig, jeg med hr. Valbak, om vi ikke efterhånden bør tilstræbe det, der nu er konstateret bred enighed om: en automatisk regulering af pensionerne. Om nu hr. Valbak eller afdøde folketingsmand Chr. Madsen fra socialistisk fol-

keparti skal have æren af at have rejst sagen først må historieskriverne granske. Men jeg har i hvert fald selv, mens den borgerlige regering sad, haft lejlighed til at pege på, at vi i en international konvention, jeg tror en ILO-konvention, har skrevet under på, at vi vil tilstræbe at regulere pensionerne i forhold til en bestemt industriarbejdergruppes lønniveau. Jeg kunne forestille mig, at vi, når vi ellers engang kunne få tid til et sådant reformarbejde, fik undersøgt, om ikke denne gamle konvention kunne danne grundlag for en fremtidig automatisk regulering af pensionerne hertilands, så det forhandlingsinstitut, der nu er oprettet imellem ministerium og pensionistorganisationer, kunne bruges til mere nyttigt arbejde end til at forhandle om dette.

For resten er socialistisk folkeparti nærmest for lovforslaget.

Socialministeren (Eva Gredal): Jeg takker ordførerne for de positive tilkendegivelser.

Det er så sandt, som det er sagt, at det ville være rart, om vi kunne give pensionisterne en ordentlig information. Jeg tror ikke, jeg holder en tale uden at sige, at det er meget vanskeligt i dag at være pensionist. Den ene dag går pensionerne op, den anden dag går de ned. Vi retter i lovgivningen, og jeg er ved at tro, at vi er lige gode om det, uanset hvilket parti der sidder i regeringen. Jeg vil meget gerne forsøge, eventuelt sammen med Pensionisternes Kontaktudvalg, at få information ud til pensionisterne. Det er bare et spørgsmål, om vi kan finde den rette vej og nå alle landets pensionister, men det er da et forsøg værd. Udtalelser som den, at nu går pensionerne op og nu ned, og at vi skifter rundt på dem, danner også baggrund for, at vi nu er i gang med i en ekspertgruppe at undersøge mulighederne for en pensionsreform, og i denne forbindelse vil man drøfte mange af de ting, som har været berørt her i ordførertalerne.

Hr. Tastesen var inde på spørgsmålet om en skattefri bundgrænse. Jeg er ikke sikker

[Socialministeren.]

på, at man går den vej. Jeg har en fornemmelse af, man måske burde gå den anden vej og sige, at vi må opfatte pensionisterne her i landet som ganske almindelige mennesker. De skal have boligsikring som almindelige mennesker her i samfundet. De skal betale den samme skat. Vi må indrette deres pensioner på en sådan måde, at de bliver behandlet på nøjagtig samme måde som resten af samfundets borgere.

Det er rigtigt, at vi ikke har noget håndgribeligt beregningsgrundlag. Også det vil vi kunne komme frem til, når vi ser, hvorledes arbejdet med pensionsreformen skrider frem.

Der er blevet bedt om en række oplysninger under udvalgsarbejdet, og jeg skal få disse oplysninger frem. Jeg skal også tilstræbe, da jeg forstår, at man skal have samråd med mig på torsdag i socialudvalget, at finde frem til at få besvaret spørgsmålet om beregningsgrundlaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om et hovedstadsråd.

(Lovforslaget (nr. 228) findes i tillæg A. sp. 6081, fremsættelsen i tidenden sp. 6229).

Første næstformand (Grete Hækkerup): Sammen med denne sag foretages de to sidste sager på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om udlicensing i hovedstadsområdet.

(Lovforslaget (nr. 229) findes i tillæg A. sp. 6019, fremsættelsen i tidenden sp. 6229).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om sygehusvæsenet. (Hovedstadsrådets opgaver inden for sygehusvæsenet).

(Lovforslaget (nr. 230) findes i tillæg A. sp. 6009, fremsættelsen i tidenden sp. 6229).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til det udvalg, som tinget har nedsat angående de øvrige hovedstadsreformforslag. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Miljøudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om miljøbeskyttelse, forslag til lov om ændring af lov om vandforsyning og lov om offentlige veje og forslag til lov om ændring af vandløbsloven. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om søtransport af gods til Grønland, forslag til lov for Grønland om indkomstskat og forslag til lov for Grønland om erhvervsmæssigt fiskeri, fangst og jagt har afgivet betænkning over de nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Kulturudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af lov om teatervirksomhed. Eksemplarer er omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 23. maj, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål til ministrene.*
- 2) *Redegørelse af handelsministeren.*
- 3) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning i henhold til grundlovens § 47 med hensyn til statsregnskabet for finansåret 1970-71.